

Slavoj Písek

HTML

tvorba jednoduchých internetových stránek

2., aktualizované a doplněné vydání

jak na první webovou stránku

jak používat pokročilé formátování

jak si poradíme s klikacími mapami

jak využijeme kaskádové styly CSS

jak zveřejníme své webové stránky

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **restně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Copyright © Grada Publishing, a.s.

Obsah

Úvod	9
Co naleznete uvnitř této knihy	9
Co nenaleznete v této knize.....	9
Komu je kniha určena	9
Příklady používané v knize.....	10
Používané typografické konvence	10
1. Dříve než začneme	11
1.1 Trocha historie nikoho nezabije	11
1.2 Co budete potřebovat.....	11
1.3 Microsoft versus zbytek světa.....	12
2. První webová stránka	14
2.1 Formátovací značky v HTML dokumentu	14
2.2 Struktura HTML dokumentu	15
2.3 Zobrazení stránky.....	15
2.4 Hlavička jak má být	16
Název stránky	16
Metainformace	16
Co se ještě vejde do hlavičky	17
2.5 Kompletní schéma HTML dokumentu	17
2.6 Komentáře	18
2.7 Zapamatujte si	19
3. Tvorba stránek na plný plyn	20
3.1 Nadpisy	20
3.2 Odstavce.....	21
3.3 Optické dělení dokumentu.....	24
3.4 Zarovnávání dokumentu.....	26
Zarovnání více odstavců současně.....	27
3.5 Používání barev	29
Změna barvy v celém dokumentu.....	29
Jak lidsky přepočítat hodnotu barev	31
Změna barvy části textu.....	32
3.6 Nastavení písma a jeho velikosti.....	33
Nastavení velikosti písma	33
Absolutní velikost písma	33
Relativní velikost	34
Změna písma	35
3.7 Formátování textu	37
3.8 Zapamatujte si	39

4. Seznamte se se seznamy	41
4.1 Nečíslované seznamy	41
4.2 Číslované seznamy.....	43
4.3 Definiční seznamy	44
4.4 Vnořené seznamy	45
4.5 Zapamatujte si	47
5. Pokročilé formátování textu	48
5.1 Logické styly písma.....	48
5.2 Zobrazení zdrojových textů	50
5.3 Zobrazení speciálních znaků.....	50
5.4 Zapamatujte si	53
6. Hypertextové odkazy.....	54
6.1 HTML dokumenty a jejich URL.....	54
Absolutní URL	55
Relativní URL.....	55
6.2 Vkládání odkazů do dokumentů	56
Používání relativních odkazů.....	56
6.3 E-mailová adresa jako odkaz	57
6.4 Používání záložek	57
6.5 Barevné provedení odkazů	58
6.6 Zapamatujte si	58
7. Obrázky	59
7.1 Umístění obrázku na webovou stránku.....	59
7.2 Obrázky a text.....	60
7.3 Obrázky obtékané textem.....	62
7.4 Kdo nemá rád obrázky?	64
7.5 Další atributy pro obrázky.....	64
Velikost obrázku	64
Odsazení obrázku od textu.....	64
Rámeček	65
7.6 Animované obrázky	65
7.7 Obrázky na pozadí.....	65
7.8 Zásady správného používání obrázků.....	65
7.9 Zapamatujte si	66
8. Klikací mapy	67
8.1 Vytváření klikacích map	67
8.2 Zapamatujte si	70

9. Tabulky	71
9.1 Vytváření tabulek	71
Tabulky a rámečky	72
9.2 Formátování tabulek	72
Zarovnávání buněk	72
Slučování buněk	74
Svislé zarovnávání buněk	75
9.3 Další užitečné atributy	76
Odsazení textu v buňkách	76
Vzdálenost mezi buňkami	77
9.4 Možnosti využití tabulek	77
Text ve sloupcích	77
Tabulky a obrázky	78
9.5 Zapamatujte si	79
10. Rámy	80
10.1 Tvorba ráků	80
Definice rámu	81
10.2 Hypertextové odkazy a rámy	82
10.3 Když rámy nechtějí fungovat	82
10.4 Praktická ukázka	83
10.5 Zapamatujte si	84
11. Kaskádové styly	85
11.1 Význam stylů	85
11.2 Používání stylů	86
Slučování definic	86
Třídy HTML značek	86
Výjimky z pravidel	89
Použití značky 	90
Pseudotřídy	91
Překrývání stylů	92
11.3 Jeden styl pro více dokumentů	92
11.4 Co všechno styly umí	92
Písmo	92
Velikost písma	93
Formátování textu	93
Pozadí	93
Umístění a okraje	95

11.5 Kaskádové styly druhé úrovně CSS2	99
Okraje a rámečky.....	99
Písmo.....	99
Vizuální vlastnosti.....	100
Pseudotřídy podruhé	100
Další vlastnosti CSS2.....	100
12. Zveřejnění webových stránek	101
12.1 Stránka u poskytovatele připojení.....	101
12.2 Veřejné servery	102
12.3 Dejte o sobě vědět	104
Rejstřík	106

Úvod

V okamžiku, kdy se před lety poprvé objevila myšlenka celosvětové počítačové sítě, dnes známé jako internet, jen málokdo si dokázal představit, jakou bude znamenat revoluci v mezilidské komunikaci. Od doby svého vniku změnil internet několikrát svou tvář tak, aby se stal co nejvíce přístupným nejširší veřejnosti.

Možná, že jste i vy propadli kouzlu tohoto fenoménu přelomu dvacátého a jedenadvacátého století. Pokud se však nechcete spokojit pouze s úlohou pasivního uživatele a rádi byste začali vytvářet vlastní webové stránky, ale nevíte jak na to, pak čtěte dál.

Co naleznete uvnitř této knihy

Jak již její název napovídá, kniha je věnována popisu jazyka HTML, který je základním prostředkem při vytváření webových stránek pro internet. Po jejím přečtení budete schopni vytvářet vlastní stránky, které si co do kvality nijak nezadají s těmi, jež znáte z vašich toulek internetem.

Velmi jednoduše a názorně jsou zde probrány všechny základní aspekty HTML. V prvních kapitolách se dozvíte něco o tom, co se vlastně skrývá pod tajemnou značkou HTML a jaký je význam tohoto jazyka při používání internetu. Dále se dozvíte, co všechno budete potřebovat k vytváření webových stránek. Po tomto nezbytném úvodu již následuje seznámení s vlastní tvorbou HTML dokumentů.

Pochopitelně, že vše je vysvětlováno postupně od zobrazování textu, přes tvorbu odstavců a nadpisů, až k formátování dokumentu a nastavování barev.

V jednotlivých kapitolách se naučíte používat seznamy, obrázky, vkládat na své stránky citace, hypertextové odkazy a tabulky.

Po základech přijde řada i na některá pokročilejší témata. Naučíte se používat kaskádové styly, pomocí rámců budete umět zobrazit několik dokumentů současně apod.

V poslední kapitole se dozvíte, jak umístit stránku na internet a jak o ní dát vědět celému světu.

Co nenaleznete v této knize

Vzhledem k omezenému rozsahu knihy v ní nenajdete pojednání věnované vytváření stránek na straně serveru. Rovněž byste zde marně hledali návod pro psaní skriptů v některém ze skriptovacích jazyků a tvorbu dynamických stránek.

Zklamán bude i ten, kdo hledá knihu, která by ho naučila pracovat s některými editory určenými pro tvorbu webových stránek, jako je například *FrontPage* od *Microsoftu*.

Komu je kniha určena

Knihy je určena naprostým začátečníkům, kteří se chtějí naučit základům vytváření

webových stránek, a neví, jak začít. O tom, že knihu může používat naprosto každý, nejlépe svědčí fakt, že se nepředpokládá žádná předběžná znalost programování ani jazyka HTML.

Jediné, co čtenář musí umět, dříve než začne číst první kapitolu, je pracovat s libovolným operačním systémem a s některým webovým prohlížečem. O tom, který je nevhodnější, budeme hovořit hned v první kapitole.

Příklady používané v knize

Celý výklad je provázen řadou názorných příkladů, na kterých si můžete prakticky vyzkoušet, jak vše funguje. Pokud se vám nechce příklady z knihy přepisovat, jsou pro vás k dispozici na adrese <http://www.slavojpisek.cz>, odkud si je můžete zdarma stáhnout. Příklady jsou zkomprimovány do souboru ve formátu ZIP a pojmenovány podle čísla kapitoly a pořadí příkladu v knize.

Pokud byste měli se stažením souboru nebo s přístupem na stránku nějaké problémy, napište mi o tom na adresu slavek@slavojpisek.cz. Na stejnou adresu můžete poslat i všechny své připomínky, názory a dotazy.

Používané typografické konvence

V celém textu jsou použity následující typografické konvence, usnadňující orientaci v textu:

- *Kurzíva* je použita k označení názvů firem, softwaru, názvů odkazů apod.

- **Tučné písmo** označuje názvy nabídek, příkazů, ovládacích prvků dialogů, jména souborů a složek.
- Tímto fontem jsou v textu zvýrazněny formátovací značky.
- Symbol lomené šipky (↔) je použit všude tam, kde navazuje řádek na předchozí, a je tedy nutné jej při zápisu psát bez odskočení na řádek nový, přestože v knize jsme museli z důvodu omezení místem tyto řádky rozdělit na dva.

V textu se budete také často setkávat se zvýrazněnými odstavci označenými ikonou, která bude charakterizovat druh informace v daném odstavci:

Poznámka

Poznámka, která není nezbytná k pochopení dané problematiky, ale týká se tématu a prozrazuje další souvislosti.

Přehled

Přehled naleznete vždy na začátku kapitoly. Dozvíte se v něm, o čem bude v kapitole řeč.

Tip

V tipech naleznete informace, které vám usnadní práci nebo s jejich pomocí můžete snadno dosáhnout efektivních výsledků.

Upozornění

Varování označuje text, který vás upozorňuje na něco, na co byste si měli dát pozor, co vás může nepříjemně překvapit nebo co by vám mohlo způsobit problémy.

1. Dříve než začneme

Přehled

V první kapitole najdete všechny informace, které potřebujete k tomu, abyste mohli začít vytvářet webové stránky. Dozvíte se, co vlastně znamená slovo HTML, jaký prohlížeč budete potřebovat a mnoho dalšího.

Poznámka

Odtud pochází i název systému. Web je anglický výraz pro pavučinu a World Wide lze přeložit jako celosvětový.

1.1 Trocha historie nikoho nezabije

Parafráze známé písničky v nadpisu této kapitoly dává tušit, že výlet do světa HTML začne malým ohlédnutím do minulosti.

Dnes se tomu již nechce věřit, ale původně měl internet sloužit pouze armádě, případně NASA a několika málo dalším vyvoleným institucím. Z toho je zřejmé, že v jeho počátcích si tvůrci internetu nedělali velké starosti s uživatelským rozhraním. Teprve později, když se myšlenka celosvětové sítě usídlila ve vědeckých kruzích a na půdě univerzit, začal se postupně vyvíjet internet v podobě, v jaké ho známe dnes.

Prvním výrazným krokem k rozšíření internetu mezi nejširší veřejnost bylo zavedení služby *World Wide Web*, pro kterou se vžilo známé označení WWW. Jedná se o informační systém, který v sobě spojuje text, grafiku, hypertextové odkazy a další prvky.

World Wide Web vznikl na přelomu osmdesátých a devadesátých let minulého století a vytvořili jej vědci zabývající se fyzikou vysokých energií, aby mohli výsledky své práce sdílet se svými kolegy na celém světě.

Vznikl tedy systém dokumentů, které jsou pomocí odkazů propojeny do jediné velké „pavučiny“, jejíž jemná vlákna se během krátké doby dostala doslova do všech koutů světa.

K tvorbě dokumentů pro WWW bylo nutné vytvořit vývojový nástroj, který by umožnil formátovat text, vkládat do textu odkazy atd. Proto se v roce 1991 objevila první verze jazyka HTML (*HyperText Markup Language*). Tento jazyk slouží k popisu toho, co má být na stránce umístěno a jak má stránka vypadat.

Objevily se první prohlížeče webových dokumentů, které podporovaly právě HTML, a tak se tento jazyk mohl začít rychle vyvíjet. Postupně vzniklo několik verzí, v nichž se sjednocovaly požadavky uživatelů a možnosti dostupných prohlížečů. Poslední verze HTML má označení HTML 4.01.

1.2 Co budete potřebovat

Nezbytný úvod máme šťastně za sebou a vy byste se jistě rádi pustili do práce. Ovšem stále ještě nevíte, co k tomu budete potřebovat.

V první řadě to bude textový editor, ve kterém budete zapisovat zdrojový text HTML dokumentu. Na takový editor nejsou kladeny žádné zvláštní požadavky,

s jedinou výjimkou. Editor nesmí do psaného textu vkládat žádné vlastní znaky. K tomuto účelu docela dobře poslouží i obyčejný *Zápisník Windows*. Znáám i takové tvůrce stránek, kteří jsou ochotni dát ruku do ohně za to, že tento jednoduchý program je tím nejlepším, co lze najít. To pochopitelně není ani zdaleka pravda, protože na internetu existuje velké množství výkonnějších editorů, které jsou určeny přímo pro psaní v HTML a nabízejí mnoho prostředků pro usnadnění práce.

Pokud žádný takový editor nemáte a nechcete se spokojit pouze se *Zápisníkem*, můžete si jeden velmi pěkný a výkonný HTML editor stáhnout z adresy <http://www.pspad.com>.

Pro tvorbu webových stránek existují i komplexní nástroje, které umožňují vytváření HTML kódu v režimu WYSIWYG (What You See Is What You Get, čili dostaneš to, co vidíš). To znamená, že uživatel vytváří a formátuje stránku bez jakékoli znalosti HTML, pouze pomocí nástrojů nabízených editorem. Ten nakonec sám vygeneruje výsledný kód. Nejrozšířenějším WYSIWYG editorem je zřejmě *Microsoft FrontPage*.

Vývojáře webových stránek lze rozdělit do dvou skupin, jedni na tyto nástroje nedají dopustit, a ti druzí je z duše nenávidí. Nepřísluší mi hodnotit ani jeden z těchto přístupů, ale tato kniha se používáním editorů v režimu WYSIWYG nezabývá.

Poznámka

Skalní odpůrci editorů podporujících režim WYSIWYG je někdy hanlivě nazývají WYSIWYG editory. To je zkratka, která znamená What You See Is What You Never Get (Nikdy nedostaneš, co vidíš).

Kromě textového editoru budete ještě potřebovat nějaký prohlížeč webových stránek, ve kterém si budete moci prohlédnout výsledek své práce.

Nic víc k tvorbě HTML dokumentů opravdu nepotřebujete. Všimněte si, že nebyla vůbec řeč o způsobu připojení k internetu. To proto, že v první fázi vytváření webových stránek internet vůbec nepotřebujete. Stránky mohou být uloženy na pevném disku vašeho počítače, odkud mohou být načteny prohlížečem. Proto nehrozí, že by vaše experimentování s tvorbou internetových stránek bylo násilně přerušeno závratnou výškou účtu za telefon.

1.3 Microsoft versus zbytek světa

Pokud se chcete naučit používat jazyk HTML, lze předpokládat, že již nějakou dobu internet používáte. A jistě máte na svém počítači nainstalován nějaký prohlížeč webových stránek. V současné době patří mezi nejčastěji používané prohlížeče *Microsoft Internet Explorer*, *Opera* a *Firefox*. Každý z těchto programů má své nadšené zastánce a odpůrce, kteří jsou ochotni kdykoli vytáhnout do svaté války na podporu svého favorita. Jestliže se na celou problematiku díváte z pohledu uživatele, je celkem jedno, který prohlížeč používáte. Jakmile však začnete sami vytvářet webové stránky, musíte si uvědomit, že mezi jednotlivými prohlížeči je celá řada rozdílů.

Bohužel se přes veškeré normalizační snahy dosud nepodařilo zcela sjednotit interpretaci jazyka HTML ve všech dostupných prohlížečích. A tak navzdory standardu si softwarové firmy do svých programů přidávají různá „vylepšení“,

kteřá vřak podporujř pouze ony samy. Pokud se tedy pokusřte zobrazit strřnku určenou pro *Microsoft Internet Explorer* napřřklad ve *Firefoxu*, zjistřte, ře strřnka vypadř poněkud odliřně, neř očekřvřte.

Poznřmka

Uvedeně prohlřeče vřak nejsou jedinřmi, kterě se používajř. Existuje celř řada dalřřch programů na prohlřeni webovřch strřnek. K tēm nejznřmějřřim patřř napřřklad *Sea Monkey*, *Netscape Navigator*, *Safari* nebo *Avant Browser*.

Co se třeče přřkladů, kterě v tēto knize budeme vytvřřet, je zcela lhostejně, jakř prohlřeč používřte. Budeme se totiž vřnovat jen zřkladům HTML, kterě vřechny prohlřeče zvlřdnou bez problēmů.

Ař se tedy rozhodnete, kterř z prohlřečů je vařemu srdci nejbliřřř, mřžete se tēřit na dalřř kapitolu, ve kterě poprvě vytvřřite webovou strřnku.

Proto si pamatujte, neř někakou strřnku umřřtite na internet (jak na to, se dozvřte v poslednř kapitole), mēli byste zkontrolovat, jak bude zobrazena ve vřech nejrozřřřenějřřch prohlřečřch.

2. První webová stránka

Přehled

V této kapitole již konečně vytvoříte svou první webovou stránku. Dozvíte se, jaké náležitosti musí mít každý HTML dokument, a seznámíte se s významem HTML značek.

Protože obecných informací již zaznělo až dost, je nejvyšší čas věnovat se těm konkrétnějším. A proto bez zbytečných průtahů přejdeme k vytvoření první, zatím velmi jednoduché, stránky.

Protože dokumenty HTML jsou zvláštním typem textových souborů, budete k jejich vytváření potřebovat textový editor, který má vlastnosti popsané v minulé kapitole. Vytvořte prázdný textový dokument a uložte jej pod názvem **prvni.html**.

Tip

Pozor na to, že některé textové editory automaticky připojují k vytvořeným souborům příponu TXT.

Tip

Protože některé operační systémy nepodporují názvy souborů, které mají příponu složenou ze čtyř znaků, je možné ukládat webové stránky také s příponou HTM. Běžné prohlížeče bez problémů rozeznávají obě přípony.

Nyní je vše připraveno a můžeme se podívat, jak takový HTML dokument vypadá.

2.1 Formátovací značky v HTML dokumentu

HTML dokument se od obyčejného textového dokumentu liší tím, že kromě vlastního obsahu stránky obsahuje navíc informace o vzhledu a formátování stránky, které jsou určené pro prohlížeč. Tyto informace se prohlížeči předávají pomocí značek uzavřených mezi znaky `<` `>` – např: `<HTML>`.

K většině HTML značek existuje protějšek, který ukončuje jejich platnost. Ukončovací značku poznáte snadno podle lomítka před názvem značky – `</HTML>`.

Formátovací značkám se často říká **tagy** a jejich používání tvoří základ tvorby webových stránek v jazyce HTML.

U některých značek je možné mezi jméno značky a znak `>` vložit doplňující **atribut**, který upřesňuje význam značky. Význam atributů lépe pochopíte na příkladu značky `<HR>`. Tato značka vkládá do HTML dokumentu vodorovnou čáru přes celou šířku dokumentu. Přejete-li si ale mít čáru širokou pouze 20 pixelů, můžete značku `<HR>` doplnit atributem nastavujícím šířku čáry: `<HR WIDTH="20">`. Narazí-li prohlížeč na takovouto značku, vykreslí čáru přesné délky.

Používání atributů je v HTML velmi časté a i v této knize se s nimi setkáte v hojně míře.

2.2 Struktura HTML dokumentu

Nejen použití značek dělá z obyčejného textu HTML dokument. Každá webová stránka musí mít pevně stanovenou strukturu, která je tvořena použitím speciálních formátovacích značek.

Nejdříve je nutné prohlížeči sdělit, kde začíná a kde končí zdrojový text zobrazené stránky. Proto každý HTML dokument začíná značkou `<HTML>` a končí její ukončovací alternativou `</HTML>`. Celý zdrojový text vytvářené stránky je tedy umístěn mezi tyto dvě značky.

Další důležitou součástí každého HTML dokumentu je hlavička. Ta je umístěna mezi značky `<HEAD>` a `</HEAD>`. Obsah hlavičky se na stránce nezobrazuje, ale jsou v ní umístěny některé důležité informace jako název stránky, popis jejího obsahu, definice stylů a mnoho dalšího. Hlavičku zatím necháme stranou, vrátíme se k ní ještě na konci kapitoly.

Nyní nás totiž čeká to hlavní – vlastní obsah stránky, tedy její tělo. To je ohraničeno značkami `<BODY>` a `</BODY>`. Mezi ně je možné zapsat text, který se zobrazí na stránce.

Když to nyní dáme všechno dohromady, bude zdrojový text první stránky vypadat takto:

```
<HTML>
```

```
<HEAD>
</HEAD>
```

```
<BODY>
```

```
  Naše první WWW stránka je na světě!
```

```
</BODY>
```

```
</HTML>
```

Nyní tento text napište do nového dokumentu a uložte jej.

Tip

Pokud používáte českou klávesnici, můžete mít problémy s psaním znaků < a >, které zde zdánlivě chybí. Prozradím vám, že je lze psát s použitím kombinace kláves (pravý) ALT + ? (<) a (pravý) ALT + . (>).

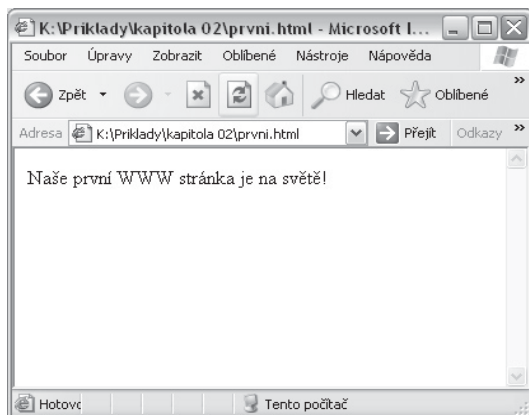
Poznámka

Pamatujte si, že formátovací značky je možné psát jak malými, tak i velkými písmeny. To znamená, že ať napíšete <HTML> nebo <html>, jedná se vždy o tutéž značku. Dokonce je možné napsat značku takto: <HtMl>, aniž by to mělo sebemenší vliv na výslednou funkčnost stránky. Je však výhodné zvolit si jeden způsob, a toho se držet. Praxe ukazuje, že nejhodnější je používání velkých písmen, protože takové značky se nejnázev oddělí od okolního textu.

2.3 Zobrazení stránky

Když je stránka napsaná a uložená, můžete spustit prohlížeč a prohlédnout si výsledek své práce. Stránku zobrazíte tak, že v *Průzkumníku* poklepete myší na její jméno. Měl by se otevřít prohlížeč a v něm se zobrazí požadovaná stránka. Pokud se tak nestane, musíte otevřít prohlížeč ručně a zadat z nabídky příkaz **Soubor** → **Otevřít** → **Procházet**.... V dialogovém okně, které se otevře, vyhledejte požadovaný soubor a stiskněte **OK**.

V tuto chvíli byste měli vidět svou stránku tak, jak naznačuje obrázek na následující stránce. Pokud tomu tak není a stránka vypadá jinak, udělali jste někde chybu a musíte znovu otevřít zdrojový text stránky v editoru a opravit všechny překlepy. Potom je nutné soubor znovu uložit a stránku znovu načíst pomocí tlačítka **Aktualizovat (Obnovit)**.

2.4 Hlavička jak má být

Stránka se sice zobrazila, ale ještě ani zdaleka není hotová. To proto, že jsme v touze po co nejrychlejším výsledku nepěkně ošidili hlavičku dokumentu a nechali ji zcela prázdnou. Je pochopitelné, že to tak nemůžeme nechat, a proto musíme vše rychle napravit.

Název stránky

První informací, která je v každé hlavičce obsažena, je název stránky. Tento název je umístěn mezi značky **<TITLE>** a **</TITLE>**. Jako název stránky je možné použít libovolný text. Neplatí pro něj žádné zvláštní omezení, jen se doporučuje, že by neměl být delší než 60 až 64 znaků. To proto, že název stránky se zobrazuje v záhlaví okna prohlížeče, a pokud by byl příliš dlouhý, nevešel by se tam celý.

Dále by měla hlavička obsahovat základní informace o stránce. Například co je jejím obsahem, seznam klíčových slov, jméno autora apod. Těmito informacím se říká metainformace.

Metainformace

Metainformace se vkládají do dokumentu pomocí značky **<META>**, která je doplněna o skupinu pomocných atributů udávajících konkrétní druh informace. Například popis stránky se do hlavičky dokumentu přidá takto:

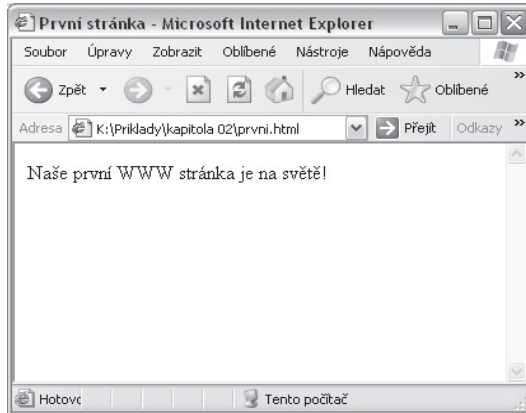
```
<META NAME="description"
      CONTENT = "první pokusná stránka
                 vytvořená jako ukázka
                 pro začínající tvůrce
                 WWW stránek">
```

Atribut **NAME** udává typ informace (*description* = popis) a atribut **CONTENT** pak vlastní informaci. Má-li tedy hlavička obsahovat klíčová slova, bude značka **<META>** vypadat následovně (pro ty z vás, kdo neumí anglicky, připomínám, že *keywords* jsou klíčová slova.):

```
<META NAME="keywords"
      CONTENT="ukázka, stránka, začínající
               tvůrci, WWW stránky">
```

Jak přidat informace o jméně autora, již jistě tušíte:

```
<META NAME="author"
      CONTENT="Slavoj Písek">
```


Měli byste vědět, že používání metainformací není nijak povinné, ale měli byste je používat, zejména pokud se chystáte své stránky zařadit do některého z internetových vyhledávačů (viz kapitola 12). Tyto vyhledávací stroje využívají při vyhledávání právě metainformace. Správná hlavička předchozí stránky bude tedy vypadat takto:

```
<HEAD>
<TITLE>První stránka</TITLE>
<META NAME="description" CONTENT="první pokusná stránka vytvořená jako ukázka
pro začínající tvůrce WWW stránek">
<META NAME="keywords" CONTENT="ukázka, stránka, začínající tvůrci, WWW stránky">
<META NAME="author" CONTENT="Slavoj Písek">
</HEAD>
```

Jak se změna hlavičky projeví ve výsledné stránce, vidíte na obrázku výše. Zejména si pozorně všimněte záhlaví okna, protože v něm se zobrazí název stránky. Ostatní části hlavičky se na vzhledu neprojeví vůbec.

Co se ještě vejde do hlavičky

Název stránky a metainformace není to jediné, co můžete v hlavičce dokumentu najít. Později si ukážeme, že do ní mohou být uloženy definice kaskádových stylů, nastavení základních barev a adres. Při tvorbě dokumentů obsahujících scripty se do jejich hlavičky umísťují definice jednotlivých funkcí používaných ve scriptech.

2.5 Kompletní schéma HTML dokumentu

Pokud shrneme všechno, co jsme si až dosud řekli, získáme jistou šablonu, která je stejná pro všechny stránky. Ovšem v této šabloně by neměl chybět ještě jeden řádek, o kterém dosud nebyla řeč. Jedná se o informaci, v jaké verzi jazyka HTML byla stránka napsána. K tomuto zápisu se používá poměrně komplikovaně

vaná značka: `<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01 Transitional//EN">`.

Z této značky můžete vyčíst, že se jedná o dokument HTML, napsaný pomocí verze HTML 4. Použitím tohoto řádku máte jistotu, že vaši stránku bude možné zpracovávat různými nástroji pro strojové zpracování dokumentů.

Vzhledem k výše uvedenému je možné říct, že každá správně napsaná stránka má mít tento základ:

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01 Transitional//EN">
<HTML>
<HEAD>
  <TITLE>Jméno stránky</TITLE>
  <META NAME="description" CONTENT="Popis stránky">
</HEAD>

<BODY>
  tělo stránky
</BODY>
</HTML>
```

V případě, že vaše stránky nejsou zařazeny do internetových vyhledávačů, je možné metainformace vynechat, nebo naopak přidat některé další, týkající se kódování stránek a podobně.

Tip

Jestliže jste se k psaní stránek rozhodli používat editor *PSPad*, o němž byla zmínka v první kapitole, máte výhodu, neboť tento editor umí automaticky generovat správnou kostru HTML dokumentu v každém nově vytvořeném souboru. Proto nebudete muset stále opisovat řádky stejně pro všechny dokumenty. To oceníte zejména v případě prvního řádku.

2.6 Komentáře

Velmi důležitou součástí zdrojového kódu HTML stránky představují komentáře. Jsou to části kódu, které na vzhled stránky nemají žádný vliv a po zobrazení stránky se o nich ani nedozvíte. Přesto však nejsou zbytečné, protože umožňují autorovi stránky zapsat si poznámky přímo do HTML dokumentu.

Do komentářů si můžete například poznamenat, který obrázek ještě chcete na stránku umístit nebo co máte koupit cestou domů v samoobsluze. Je to jen na vás. V každém případě jsou komentáře významným pomocníkem a jejich význam oceníte ve chvíli, kdy zjistíte, že během jediného okamžiku můžete ukryt celý blok textu, aniž byste ho museli z dokumentu vymazat. Stačí jej označit jako komentář a stránka se chová tak, jako by tam nikdy nebyl. A stejně tak odstraněním označení komentářů vše vrátíte okamžitě do původního stavu.

Chcete-li tedy nějaký text ukryt před prohlížečem a označit jej jako komentář, stačí jej uzavřít mezi značky `<!--` a `-->`. Příklad použití komentářů v HTML dokumentu může vypadat takto:

<BODY>

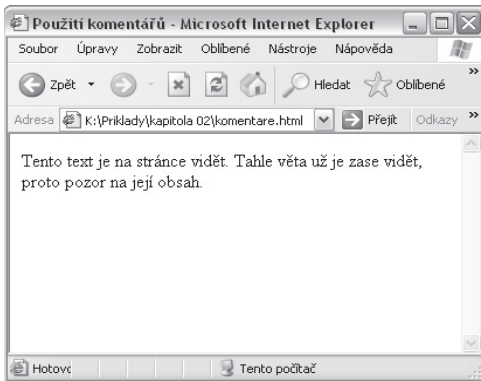
Tento text je na stránce vidět.

<!-- Toto je komentář, který prohlížeč ignoruje, a proto ho nikdo nevidí. Může v něm být tedy napsáno cokoli. -->

Tahle věta už je zase vidět, proto pozor na její obsah.

</BODY>

Na následujícím obrázku můžete vidět, že stránka po zobrazení vypadá tak, jako kdyby v ní komentář vůbec nebyl.

Tabulka 2.1

Počáteční značka	Ukončovací značka	Význam
<HTML>	</HTML>	Značka ohraničuje HTML dokument.
<HEAD>	</HEAD>	Hlavička dokumentu.
<BODY>	</BODY>	Tělo dokumentu.
<TITLE>	</TITLE>	Název stránky (zobrazí se v záhlaví okna prohlížeče).
<META>	-	Značka obsahuje metainformace.
NAME	-	Atribut udává název metainformace.
CONTENT	-	Atribut, který udává vlastní obsah metainformace.
<!--	-->	Značka ohraničující komentář.

2.7 Zapamatujte si

Protože se v průběhu knihy setkáte s velkým množstvím HTML značek a mohlo by se snadno stát, že po nějaké době zapomenete, jaký má určitá značka význam, bude každá kapitola končit přehlednou tabulkou, kde budou všechny značky a jejich atributy pěkně pohromadě. A níže je hned první.

3. Tvorba stránek na plný plyn

Přehled

V této kapitole se dozvíte mnoho užitečných informací o tom, jak pracovat na vytvářených stránkách s textem. Naučíte se vytvářet nadpisy, členit text do odstavců a měnit formát písma, jeho velikost, barvu atd.

V minulé kapitole jsme si ukázali, jak vytvořit jednoduchou webovou stránku. Ovšem tato stránka byla tak jednoduchá, že jen těžko mohla někoho zaujmout. Proto se v této kapitole zaměříme na to, jak stránku vylepšit.

Jestliže má být text na stránce přehledný, musí být rozčleněn na části a každá část by měla být opatřena nadpisem. A tak začneme právě zde.

3.1 Nadpisy

Nadpisy jsou výrazným členicím prvkem v textu, není tedy divu, že mají v HTML

značnou podporu. Vložení nadpisu na webovou stránku je velice jednoduché. Stačí napsat text nadpisu a vložit jej mezi značky `<H1>` a `</H1>`, například takto:

```
<H1>Text nadpisu</H1>
```

Jméno značky je odvozeno od anglického slova *Header* (nadpis). Jednička ve značce dává tušit, že existuje ještě značka `<H2>`, případně `<H3>` atd. V HTML jsou totiž definovány nadpisy různých úrovní. A právě číslo umístěné u značky určuje úroveň nadpisu. Těchto úrovní může být až šest.

Používání víceúrovňových nadpisů umožňuje dokonalejší členění textu na kapitoly a podkapitoly. Podoba jednotlivých nadpisů, vyplývá z následujícího příkladu. Jedná se o stránku, která obsahuje ukázkou všech šesti možných nadpisů.

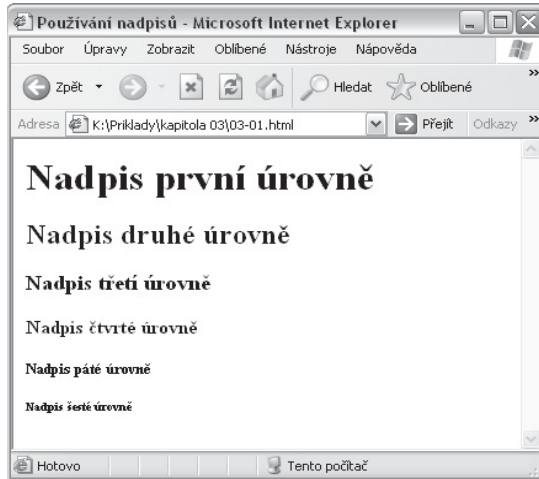
Výslednou stránku můžete vidět na obrázku na následující straně.

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01 Transitional//EN">

<HTML>
<HEAD>
  <TITLE>Používání nadpisů</TITLE>
</HEAD>

<BODY>
<H1>Nadpis první úrovně</H1>
<H2>Nadpis druhé úrovně</H2>
<H3>Nadpis třetí úrovně</H3>
<H4>Nadpis čtvrté úrovně</H4>
<H5>Nadpis páté úrovně</H5>
<H6>Nadpis šesté úrovně</H6>

</BODY>
</HTML>
```


Upozornění

Používání nadpisů páté a šesté úrovně je poněkud problematické, protože nadpisy jsou menší než vlastní text, a to je poměrně nepřehledné. Obecně byste neměli používat nadpisy vyšší úrovně než tři, protože se tak vyhnete tomu, že se návštěvník vaší stránky úplně ztratí ve změň nadpisů. Pokud potřebujete rozdělit text na více než tři úrovně, rozdělte dokument raději do více stránek.

Tip

Pamatujte si, že na každé HTML stránce by měl být jen jeden nadpis první úrovně.

3.2 Odstavce

To, že je text rozdělen pomocí nadpisů, je sice pěkné, ale zdaleka to nestačí. Prohlížeče HTML dokumentů mají jednu nepříjemnou vlastnost, kterou pochopíte ve chvíli, kdy se pokusíte zobrazit stránku s kódem uvedeným níže:

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01 Transitional//EN">
<HTML>
<HEAD>
  <TITLE>Stránka se dvěma odstavci</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
  <H1>Stránka se dvěma odstavci</H1>
  Na této stránce jsou dvě věty.
  Každá je na jednom řádku.
</BODY>
</HTML>
```